Ministerul Sănătăţii al Republicii Moldova

Centrul de excelenţă în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo”

APROBAT

Şef Direcţie Management Personal
Medical al Ministerului Sănătăţii

_____ **Vadim AFTENE**

"30" decembrie 2016

Curriculum disciplinar

FILOSOFIE

Specialitatea
Îngrijirea bolnavilor - 91310

Calificarea
Asistent medical

2016

Autorii :

Ala Manolache, director CEMF „Raisa Pacalo", grad managerial superior, profesor discipline socioumane, grad didactic superior.

Cristina Ilicciev, profesor la disciplină filosofie.

Recenzenţi :

Anghelina Suceveanu, USM, Departamentul Filosofie și Antropologie conferenţiar universitar, doctor în ştiinţe filosofice.

Discutat

La şedinţa Catedrei Discipline socioumane

din "___" _____2016.

Şef catedră _____ **Iulia CUPCEA,** grad didactic întîi

Aprobat

La şedinţa Consiliului metodic din 26 decembrie 2016

Proces verbal nr.__3__

Coordonat

Şef Cabinet Instructiv-Metodic Republican

al Ministerului Sănătăţii

_____ **Diana SAVCA**

„__28__" _____ 2016

CUPRINS

I.	PRELIMINARII	4
II.	MOTIVAȚIA UTILITATEA DISCIPLINEI PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ	5
III.	COMPETENȚE PROFESIONALE SPECIFIC DISCIPLINEI	6
IV.	ADMINISTRAREA DISCIPLINEI	6
V.	UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE	6
VI.	REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	9
VII.	STUDIUL INDIVIDUAL GHIDAT DE PROFESOR	10
VIII.	SUGESTII METODOLOGICE	12
IX.	SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE	14
X.	RESURSELE NECESARE PENTRU DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE STUDIU	16
XI.	RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR	16

I. PRELIMINARII

Pregătirea specialistului medical la etapa contemporană este orientată spre formarea personalităţii în baza valorilor general-umane, naţionale şi profesionale. Orientarea spre o personalitate formată prin valori contribuie la reconsiderarea importanţei Filosofiei în formarea medicinistului.

Curriculum la Filosofie constituie o componentă a unităţii de curs de orientare socioumanistică din planul de învăţământ, avînd un caracter formativ, bazat pe învăţământul centrat pe elev, unde importante sunt aspectele formative ale învăţării, formării competenţelor personalităţii mai capabile în adaptarea la schimbări de tip inovator.

Cursul Filosofie este propus pentru calificarea **Asistent medical.**

Curriculum este destinat profesorilor şi elevilor din colegiile de medicină şi este axat pe competenţe,valori şi atitudini.

Curriculum pentru disciplina *Filosofie* răspunde cerinţelor formulate în Codul Educaţiei al Republicii Moldova 2014, referitoare la idealul educaţional şi la finalităţile învăţământului.

La baza Curriculum-ului la Filosofie stau următoarele *principii*:

- compatibilizarea curriculum-ului cu experienţele şi practicile europene;
- integrarea teoriei cu practica;
- coerenţa intra şi interdisciplinară;
- centrarea pe elev;
- echilibrul între nevoile individuale şi binele public;
- accesibilitatea;
- învăţarea prin acţiune.

Funcţiile curriculum-ului sunt realizate prin intermediul următoarelor dimensiuni ale Filosofiei:

- dimensiunea explicativ-informativă, vizând însuşirea cunoştinţelor şi conceptelor fundamentale ale marelor domenii ale Filosofiei;
- dimensiunea normativă, referitoare la însuşirea principiilor de dezvoltare a drepturilor omului, precum şi a unor principii şi norme etice;
- dimensiunea interogativ-reflexivă şi valorizatoare, care are în vedere dezvoltarea competenţelor specifice gândirii critice, filosofice.
- dimensiunea practică care dezvoltă perceperea relaţiilor sociale, asimilarea unui aparat conceptual care să permită o întemeiere raţională a deciziilor şi comportamentelor.

Curriculum la Filosofie se centrează pe crearea unui mediu de învăţare autentic, apropiat de viaţa şi interesele persoanei prin formarea la elevi a culturii filosofice care dă posibilitatea în elaborarea propriului sistem de autoorganizare şi activizare.

În condiţiile în care existenţa unei pluralităţi de concepte filosofice egale ca valoare determină predarea lor fără un accent de prioritate şi asimilarea lor de către elevi în funcţie de interese, orientate spre cercetarea nonprioritară a sistemelor conceptuale, ceea ce va favoriza dezvoltarea gândirii critice, filosofice.

Obiectivele generale sunt: acumularea unui set de cunoştinţe şi formarea la elevi a competenţelor necesare pentru orientarea în lumea înconjurătoare.

Formarea şi dezvoltarea personalităţii prin valorificarea capacităţilor sale din punct de vedere axiologic, de la sine către societate şi invers.

Consolidarea atitudinilor de înţelegere şi dialog constructiv, de toleranţă şi respect în condiţiile unei diversităţi de opinii.

Prin disciplina Filosofia se va urmări implementarea valorilor dezvoltativ-formative care vor trezi curiozitatea intelectuală. Se vor obţine finalităţi educaţionale de dezvoltarea voinţei de a cunoaşte spiritualitatea, de a trăi şi înţelege experienţele proprii. Aceasta va duce la cultivarea dragostei pentru înţelepciune, la posibilitatea de a discerne între bine şi rău, la educarea modului de a cugeta autonom şi individual.

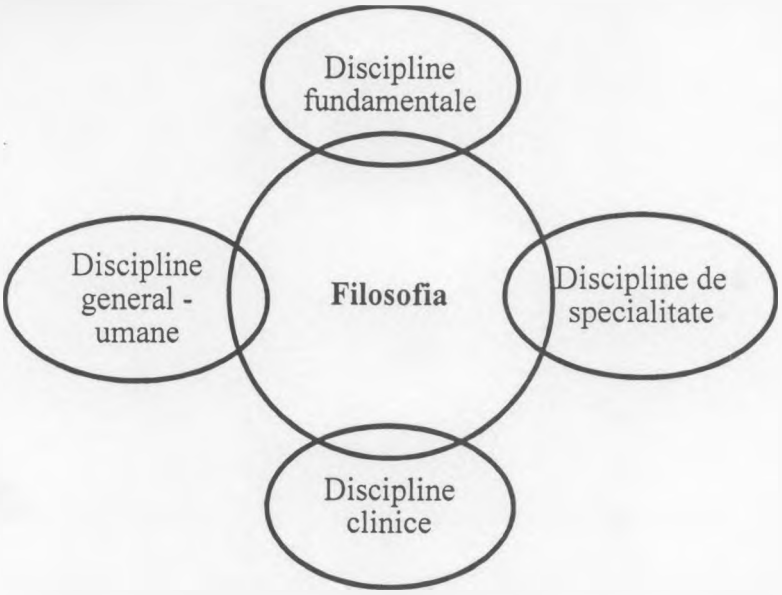

Corelaţia filosofiei cu alte discipline este evidentă şi inevitabilă. Nici o disciplină de studiu nu poate apărea pe loc gol, ea are nevoie de o bază ştiinţifică care o susţine.

Filosofia este o componentă a ştiinţelor socioumane şi stă la baza acestora ori, anume filosofia cercetează omul în complexitatea lui şi încearcă să răspundă la cele mai empirice întrebări apărute vreodată, cum ar fi: Ce este viaţă? Ce este moarte? Există oare viaţa veşnică? Ce este adevărul? Care este sensul vieţii? Care este rolul omului pe acest pământ?

Firul filosofiei ca ştiinţă se împleteşte armonios cu cele ale istoriei, psihologiei, biologiei, anatomiei, astrologiei, matematicii şi chiar a disciplinelor clinice. Adevărul este că ele se influenţează şi se completează reciproc.

Astăzi filosofia se străduie să se bazeze doar pe argumente ştiinţifice în argumentarea teoriilor sale, ceea ce o face să fie deschisă la inovaţii, cum ar fi tehnologii informaţionale moderne.

Sunt propuse următoarele cerinţe faţă de cunoştinţele şi abilităţile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe studierea disciplinei: capacităţi de analiză şi sinteză, gândire constructivă, expunere logică, opinii argumentative, capacitate introspectivă

II. MOTIVAŢIA, UTILITATEA DISCIPLINEI PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Rolul studierii Filosofiei pentru dezvoltarea profesională a viitorului Asistent medical este extrem de important. Filosofia ajută la formarea a conştiinţei filosofice individuale, la cunoaşterea de sine ca preocupare permanentă a omului şi a ştiinţelor (de ex. dacă anatomia şi fiziologia omului cercetează corpul uman, atunci cunoaşterea filosofică a omului este complementară cunoaşterii ştiinţifice a fiinţei umane, ea nu are în vedere trăsături particulare ale omului, ci încearcă să ofere o perspectivă de ansamblu asupra existenţei acestuia, fiind o cunoaştere generală a lui. Filosofia contribuie la respectarea şi promovarea principiilor de bază ale eticii şi deontologiei medicale în cadrul activităţii profesionale a asistentului medical, la comunicarea, consilierea şi susţinerea pacienţilor în problemele relevante de sănătate şi sociale,

de asemenea ajută la depăşirea situaţiilor de criză şi conflict.

III. *COMPETENŢELE PROFESIONALE SPECIFICE FILOSOFIEI*

- Utilizarea conceptelor specifice ştiinţelor sociale pentru organizarea demersurilor de cunoaştere şi explicare a unor fenomene, evenimente, procese din viaţa reală;
- Valorificarea oportunităţilor de creştere personală, dezvoltarea pentru carieră şi de încadrare în câmpul muncii;
- Manifestarea unui comportament social-activ şi responsabil, adecvat unei lumi în schimbare;
- Cooperarea în echipă în rezolvarea unor probleme teoretice şi practice;
- Participarea la luarea deciziilor şi la rezolvarea problemelor comunităţii;
- Valorizarea în cotidian a respectului faţă de valorile naţionale şi europene;
- Exprimarea culturală şi de conştientizare a valorilor culturale.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Studierea *Filosofiei* are abilitatea şi capacitatea de a cuprinde un volum de informaţie ce se adresează în timp pentru elevii calificării Asistent medical. Face parte din unităţile cu orientare spre specialitate, având statutul obligatoriu, iar cunoştinţele şi abilităţile practice ale studentului la finele studierii vor determina competenţe profesionale în domeniul dat.

Conform planului de studii nou, elaborat în baza Sistemului Credite de Studii în VET, unitatea de curs posedă cod individual, formă de evaluare sumativă la finele studierii disciplinei, şi număr anumit de credite de studii acumulate.

Administrarea unităţii de curs U.03O.005 Filosofie

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
			Contact direct				
			Total	Prelegeri	Lucrul individual		
U.03O.005	Filosofie	III	60	30	30	Teză	2

V. UNITĂŢILE DE ÎNVĂŢARE

Unităţi de competenţă	Unităţi de conţinut
1. Introducere în studiul filosofiei	
UC 1.1. Explicarea originii filosofiei	1.1 Problema originea filosofiei
UC 1.2. Identificarea tipurilor istorice ale concepţiei despre lume: mitologie, religie, filosofie	1.2 Tipurile istorice de concepţie despre lume: mitologie, religie, filosofie
UC 1.3. Implementarea funcţiilor filosofiei	1.3 Funcţiile filosofiei
UC 1.4. Valorificarea poziţiei speciale a filosofiei în raport cu ştiinţele socioumane	1.4 Poziţia specială a filosofiei în raport cu ştiinţele socio-umane
2. Problematica filosofiei	

UC 2.1. Definirea domeniilor filosofiei UC 2.2. Aplicarea metodelor filosofiei UC 2.3. Valorificarea situației actuale a filosofie.	2.1 Domeniile filosofiei 2.2 Metodele filosofiei 2.3 Situația actuală a filosofiei
3. Ontologia-teoria existenței	
UC. 3.1. Relatarea întemeierii ontologiei UC. 3.2. Analizarea conceptelor ontologice fundamentale UC. 3.3. Aprecierea indeterminismului și relaționarea între diferite tipuri de determinism	3.1 Întemierea ontologiei. 3.2 Concepte ontologice fundamentale. 3.3 Determinism și indeterminism.
4.Problematica filosofiei. Lecția de evaluare.	
UC 4.1. Explicarea originii filosofiei UC 4.2. Definirea domeniilor filosofiei UC 4.3. Relatarea întemeierii ontologiei UC 4.4. Aprecierea indeterminismului și relaționarea între diferite tipuri de determinism	4.1 Problema originea filosofiei. 4.2 Domeniile filosofiei. 4.3 Întemierea ontologiei. 4.4 Determinism și indeterminism.
5.Gnoseologie-teoria cunoașterii	
UC 5.1. Explicarea genezei și evoluției gnoseologiei UC 5.2. Analizarea principalelor concepte ale teorii cunoașterii UC 5.3. Estimarea structurei și modalităților cunoașterii	5.1 Geneza și evoluția gnoseologiei 5.2 Principale concepte ale teorii cunoașterii 5.3 Structura și modalitățile cunoașterii
6. Antropologia filosofică	
UC 6.1. Identificarea obiectului și problematicii antropologiei UC 6.2. Analizarea conceptelor ale antropologiei filosofice UC 6.3. Valorificarea originilor omului	6.1 Obiectul și problematica antropologiei filosofice. 6.2 Conceptele ale antropologiei filosofice 6.3 Originile omului
7. Libertatea – dimensiunea personalității	
UC 7.1. Interpretarea semnificației filosofice problemei libertății UC 7.2. Stabilirea relației între libertatea și problema constrângerilor interioare UC 7.3. Aprecierea legăturii între libertății și autorității politice	7.1 Semnificația filosofică problemei libertății 7.2 Libertatea și problema constrângerilor interioare. 7.3 Libertatea și autoritatea politică
8 Gnoseologia și antropologia filosofică. Lecția de evaluare.	
UC 8.1. Explicarea genezei și evoluției gnoseologiei UC 8.2. Analizarea conceptelor ale antropologiei filosofice UC 8.3. Aprecierea legăturii între libertății și autorității politice	8.1 Geneza și evoluția gnoseologiei 8.2 Conceptele ale antropologiei filosofice 8.3 Libertatea și autoritatea politică
9 Filosofia comunicării	
UC 9.1. Explicarea semnificației conceptului de comunicare UC 9.2. Analizarea funcțiilor și tipurilor de comunicare UC 9.3. Estimarea barierilor în comunicare	9.1 Semnificația conceptului de comunicare 9.2 Funcțiile și tipurile de comunicare 9.3 Rolul barierilor în comunicare

10 Filosofia limbajului	
UC 10.1. Identificarea trăsăturilor esenţiale ale filosofiei limbajului UC 10.2. Analizarea corelaţiei dintre limba şi limbaj, vorbire şi gândire UC 10.3. Aprecierea tipurilor şi funcţiilor limbajului	10.1 Trăsăturile esenţiale ale filosofiei limbajului 10.2 Corelaţia dintre limba-limbaj, vorbire şi gândire 10.3Tipurile şi funcţiile limbajului
11 Rolul eticii în activitatea medicală.	
UC 11.1. Definirea obiectului de studiu şi problematica eticii UC 11.2. Implementarea în practica profesională a eticii profesionale şi codurile eticii profesionale UC 11.3. Valorificarea importanţei bioeticii ca domeniu al eticii aplicative	11.1 Obiectul de studiu şi problematica eticii 11.2 Etica profesională şi codurile eticii profesionale 11.3 Importanţa bioeticii ca domeniu al eticii aplicative
12. Importanţa filosofii comunicarii, limbajului,medicală, a eticii în activitatea lucrătorului medical. Lecţia de evaluare.	
UC 12.1 Explicarea semnificaţiei conceptului de comunicare. UC 12.2 Analizarea corelaţiei dintre limba şi limbaj, vorbire şi gândire UC 12.3 Valorificarea importanţei bioeticii ca domeniu al eticii aplicative	12.1 Semnificaţia conceptului de comunicare 12.2 Corelaţia dintre limba-limbaj, vorbire şi gândire 12.3 Importanţa bioeticii ca domeniu al eticii aplicative
13. Axiologia – teoria valorilor	
UC 13.1. Interpretarea constituirii axiologiei UC 13.2. Analizarea trăsăturilor esenţiale şi criteriilor de clasificare a valorilor UC 13.3. Estimarea valorilor şi sensului vieţii	13.1Constituirea axiologiei 13.2Trăsăturile esenţiale şi criteriile de clasificare a valorilor 13.3Valorile şi sensul vieţii
14.Filosofia culturii	
UC 14.1. Explicarea sensului conceptului de cultură UC 14.2. Examenarea momentelor constitutive ale actului cultural UC 14.3. Valorificarea culturii ca dimensiunea necesară a calităţii vieţii	14.1 Sensul conceptului de cultură. 14.2 Momentele constitutive ale actului cultural 14.3 Cultura – dimensiune necesară a calităţii vieţii
15.Teza semestrială	

VI. REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂŢI DE ÎNVĂŢARE

Nr. crt.	*Unităţi de învăţare*	*Total*	*Numărul de ore*	*Lucrul individual*
			Contact direct	
			Teorie	
1.	Introducere în studiul filosofiei	*2*	*2*	
2.	Rostul filosofiei în viaţa lucrătorului medical	*2*		*2*
3.	Valenţele morale ale stoicilor şi epicurienilor în condiţiile contemporane	*2*		*2*
4.	Problematica filosofiei	*2*	*2*	
5.	Ontologia-teoria existenţei	*2*	*2*	
6.	Spaţiul şi timpul biologic	*2*		*2*
7.	Problematica filosofiei. **Lecţia de evaluare**	*2*	*2*	
8.	Gnoseologie-teoria cunoaşterii	*2*	*2*	
9.	Adevărul şi minciuna în activitatea lucrătorului medical	*2*		*2*
10.	Caracterul concret al adevărului în activitatea lucrătorului medical	*2*		*2*
11.	Antropologia filosofică	*2*	*2*	
12.	Libertatea- dimensiunea personalităţii	*2*	*2*	
13.	Limitele libertăţii umane în activitatea medicală	*2*		*2*
14.	Logica şi rolul ei în activitatea personalului medical	*2*		*2*
15.	Observaţia şi experimentul în cercetare medicală	*2*		*2*
16.	Gnoseologia şi antropologia filosofică. **Lecţia de evaluare.**	*2*	*2*	
17.	Filosofia comunicării	*2*	*2*	
18.	Rolul comunicării prin prisma relaţiei medic-pacient	*2*		*2*
19.	Filosofia limbajului	*2*	*2*	
20.	Rolul eticii în activitatea medicală	*2*	*2*	
21.	Specificul limbajului în domeniul medicinei	*2*		*2*
22.	Valorile etice ale relaţiei medic-pacient	*2*		*2*
23.	Constituirea bioeticii în Republica Moldova	*2*		*2*
24.	Filosofia comunicării. Filosofia limbajului. Rolul eticii în activitatea medical. **Lecţia de evaluare.**	*2*	*2*	
25.	Axiologia – teoria valorilor	*2*	*2*	
26.	Semnificaţia dreptăţii în activitatea medicală	*2*		*2*
27.	Filosofia culturii	*2*	*2*	
28.	Arta medicală la etapa contemporană	*2*		*2*
29.	Rolul culturii profesionale în activitatea medicală	*2*		*2*
30.	Teza semestrială	*2*	*2*	
	TOTAL ORE	*60*	*30*	*30*

VII. STUDIU INDIVIDUAL GHIDAT DE PROFESOR

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalităţi de evaluare	Termeni de realizare
1. Rostul filosofiei în viaţa lucrătorului medical			
1.1. Rostul filosofiei în viaţa lucrătorului medical	1.1 Elaborarea eseului filosofic argumentativ	1.1 Aprecierea cu notă a elaborării eseului filosofic argumentative conform criteriilor de elaborare	2 ore
2. Valenţele morale ale stoicilor şi epicurienilor în condiţiile contemporane			
2.1. Valenţele morale ale stoicilor şi epicurienilor în condiţiile contemporane	2.1 Prezentare în programul Power Point	2.1 Aprecierea cu notă a prezentării în programul Power Point	2 ore
3. Spaţiul şi timpul biologic			
3.1. Abordarea filosofică a spaţiului şi timpului biologic	3.1 Referat	3.1 Aprecierea cu notă respectării criteriilor de elaborare a referatului	2 ore
4. Adevărul şi minciuna în activitatea lucrătorului medical			
4.1. Demonstrarea adevărului şi minciunii în activitatea lucrătorului medical	4.1 Poster	4.1 Aprecierea cu notă a prezentării orale a posterului	2 ore
5. Caracterul concret al adevărului în activitatea lucrătorului medical			
5.1. Caracterul concret al adevărului în activitatea lucrătorului medical	5.1 Studiul de caz	5.1 Aprecierea cu notă a prezentării studiului de caz	2 ore
6. Limitele libertăţii umane în activitatea medicală			
6.1 Limitele libertăţii umane în activitatea medicală	6.1 Referat	6.1 Aprecierea cu notă a prezentării şi argumentării referatului	2 ore
7. Logica şi rolul ei în activitatea personalului medical			
7.1 Structura logicii şi rolul ei în activitatea lucrătorului medical	7.1 Rebus	7.1 Aprecierea cu notă a prezentării rebusului conform criteriilor	2 ore
8. Observaţia şi experimentul în cercetare medicală			

8.1 Observaţie şi experimentul ca formele cunoaşterii în cercetare medicală	8.1 Referat	8.1 Aprecierea cu notă a prezentării referatului	2 ore
9. Rolul comunicării prin prisma relaţiei medic- pacient			
9.1 Demonstrarea rolului comunicării prin prisma relaţiei medic - pacient	9.1 Studiu de caz	9.1 Aprecierea cu notă a prezentării studiului de caz	2 ore
10. Specificul limbajului în domeniul medicinei			
10.1 Specificul limbajului în domeniul medicinei	10.1 Prezentarea în programul Power Point	10.1 Aprecierea cu notă a prezentării în programul Power Point	2 ore
11. Valorile etice ale relaţiei medic-pacient			
11.1 Identificarea valorilor etice ale relaţiei medic-pacient	11.1 Rebus	11.1 Aprecierea cu notă a prezentării rebusului	2 ore
12. Constituirea bioeticii în Republica Moldova			
12. 1 Constituirea şi evoluţia bioeticii în Republica Moldova	12.1 Referat	12.1 Aprecierea cu notă a elaborării şi prezentării referatului	2 ore
13. Semnificaţia dreptăţii în activitatea medicală			
13.1 Dreptatea în activitatea medicală	13.1 Prezentarea în programul Power Point	13.1 Aprecierea cu notă a prezentării în programul Power Point	2 ore
14. Arta medicală la etapa contemporană			
14.1 Importanţa artei medicale la etapa contemporană	14.1 Rebus	14.1 Aprecierea cu notă a prezentării rebusului	2 ore
15. Rolul culturii profesionale în activitatea medicală			
15.1 Semnificaţia culturii profesionale în activitatea medicală	15.1 Poster	15.1 Aprecierea cu notă a prezentării posterului	2 ore

VIII. SUGESTII METODOLOGICE

Forme de organizarea activităţii didactice: frontală, individuală, în grup.

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea semnificativă de accent, realizată prin programă, de pe conţinuturi, pe competenţe iar unităţile de conţinut sunt prezentate într-o ordine care are caracter de recomandare, fără a fi însă obligatorie.

Pentru accentuarea caracterului practic-aplicativ şi interdisciplinar al domeniului de studiu se va face apel, în funcţie de temă, la experienţa de viaţă a elevilor şi cunoştinţele acestora din domeniul ştiinţelor, artei şi religiei.

Considerarea elevului ca subiect al activităţii instructiv-educative şi orientarea acesteia spre formarea competenţelor specifice presupun respectarea unor exigenţe ale învăţării durabile, printre care utilizarea unor metode active (de exemplu, învăţarea prin descoperire, învăţarea problematizată, exersarea lucrului pe grupe sau în echipă în cadrul temelor care permit cooperarea elevilor), care pot contribui la formarea capacităţii de comunicare, de manifestare a spiritului critic, tolerant, la exprimarea liberă şi argumentată a propriei opinii.

Căutarea înţelepciunii presupune o atitudine intelectuală şi morală, precum şi abordarea filosofiei în spirit socratic; urmarea va fi deprinderea tânărului cu exersarea, prin lecţiile de filosofie, a modului în care să gândească asupra unor probleme.

Punerea în aplicare a competenţelor curriculare, a principiilor, a conţinuturilor este nemijlocit determinată de elaborarea şi aplicarea creatoare a strategiilor şi tehnologiilor didactice.

În funcţie de competenţele proiectate şi de conţinuturile învăţării, metodele de predare-învăţare pot fi clasificate în:

- **Metode informative** (prelegerea-dezbatere, observaţia, excursia, vizita, conversaţia (în cerc, în stea etc.);
- **Metode formative** (învăţarea prin cercetare, învăţarea prin descoperire, învăţarea prin proiecte, învăţarea reciprocă, experimentul, studiu de caz, joc de rol, PRES (formularea argumentelor şi aprecierilor);
- **Metode participative (active)** – problematizarea, GPP, brainstorming-ul, inventica, pixul în păhar;
- **Metode neparticipative** (exerciţiul, algoritmizarea, instruirea programată, povestirea, lucrul cu operele filosofice).

În consecinţă, orice metodă este eficientă în procesul de predare-învăţare a filosofiei, atît cele axate pe gândirea elevului, solicitîndu-i creaţia, cît şi cele centrate pe activitatea profesorului. Totuşi metodele formative aduc o mai mare contribuţie la motivarea elevului, la crearea sistemului de autoorganizare şi activizare a personalităţii adolescentului.

Profesorii vor avea în vedere includerea a cel puţin unui text semnificativ aparţinând următorilor autori:

- Aristotel
- Augustin
- Lucian Blaga
- Rene Descartes
- Immanuel Kant
- John Locke
- John Stuart Mill
- Platon

- Karl R. Popper
- Jean-Paul Sartre

Pornind de la specificul filosofiei, studiul disciplinei Filosofie va urmări, cu prioritate, dezvoltarea capacităţii de înţelegere şi de analiză a unui text filosofic. În acest sens, se recomandă profesorilor alegerea, cu precădere, a textelor filosofice relevante aparţinând unor autori reprezentativi în domeniu. Selectarea textelor se va face astfel, încât acestea să permită:

- Înţelegerea specificului poziţiei autorului respectiv în problema discutată;
- Analizarea modului de argumentare filosofică specifică autorului respectiv;
- Compararea cu alte poziţii;
- Cunoaşterea celor mai semnificative poziţii din filosofia contemporană.

Mijloace didactice: tabla, fişe de lucru, teste, imagini, filme didactice, prezentări în programul PowerPoint, etc.

Metode, tehnici didactice de evaluare:

Evaluarea reprezintă o componentă fundamentală a procesului de învăţare. Evaluarea trebuie să se realizeze în mod preponderent ca evaluare continuă, formativă.

Proiectarea Curriculum-ului de filosofie obligă la anticiparea unui aspect important în procesul formării de cunoştinţe, abilităţi şi atitudini: este vorba de evaluare, care, în funcţie de momentul efectuării, poate fi: *iniţială, curentă, semestrială şi finală.*

Evaluarea devine un element ce contribuie la îmbunătăţirea calităţii predării şi învăţării filosofiei. Tehnicile de evaluare, ca în cazul filosofiei, comportă un regim special. Evaluarea este condiţionată de greutatea obiectivă în însuşirea căreia prevalează momentul valorizator şi nu cel informaţional-cognitiv (deşi este evident că valorizarea nu se poate înfăptui în absenţa momentului cognitiv).

Tehnici de evaluare şi autoevaluare

În funcţie de competenţele educaţionale curriculare la filosofie se folosesc *metode de evaluare*, concepute ca realizînd un echilibru între probele orale, scrise şi cele practice.

Metode tradiţionale de evaluare (se apreciază în special *ceea ce ştiu elevii*, adică cunoştinţele acumulate):

- **Probe scrise** (testare standardizată, chestionarul, eseul etc.)
- **Probe orale** (discuţii, victorine etc.)
- **Examen şi teză.**

Metode alternative de evaluare la filosofie (se apreciază mai ales *ceea ce pot să facă elevii, adică priceperile, deprinderile, abilităţile*, cît şi domeniul afectiv, *atitudinile,* care sînt mai greu cuantificabile prin metodele clasice de evaluare. Potenţialul formativ susţine individualizarea actului educaţional prin sprijinul acordat elevului):

- Observaţia sistematică a activităţii şi comportamentului elevului
- Investigaţia
- Proiectul individual şi în grup
- Portofoliul
- Autoevaluarea

Subiectele pentru Studiul individual se organizează a fi studiate ghidat de profesor care propune elevului informaţii actuale la disciplină, tehnici şi metode eficiente de învăţare. La finalul studierii disciplinei, subiectele se evaluează în cadrul lecţiilor de studiul individual şi sunt incluse în teză semestrială.

IX. SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENŢELOR PROFESIONALE

Produse pentru elaborare	Criteriile de evaluare	Apreciere		Observaţii
		Da	Nu	
Referat	**Respectarea condiţiilor de redactare şi structurare a referatului:** scrierea cu diacritice, prezenţa foii de titlu, cuprins, introducere, conţinut, concluzie şi bibliografie, anexe(dacă tematica permite). **Identificarea unei probleme şi justificarea relevanţei problemei**-s-a identificat şi justificat problemele tematicii. **Reconstruirea textului / textelor / fragmentului de text sau de texte relevante pentru răspunsul la întrebare**; prezenţa selecţiei la nivelul textului, de restructurare şi de explicare a ideilor, conceptelor şi argumentelor din text. **Argumentare:** capacitate de analiză, de gândire critică şi de susţinere a unui punct de vedere. **Concluzii:** sintetizarea , într-o manieră mai detaliată, oferirea de răspuns la problema de la care aţi plecat. **Parcurgerea unei bibliografii**: bibliografia ajută la două lucruri: dă idei de referat atunci când suntem în pană de inspiraţie şi ajută la înţelegerea (chiar înţelegeri diferite, de multe ori,) a (ale) textului primar.			
Prezentarea în programul Power Point	Prezentarea are un **scop** şi cuprinde toate cerinţele temei precum şi informaţii suplimentare; **Structura proiectului**. Toate componentele structurii proiectului au fost respectate în elaborarea temei; **Conţinut**. Prezentarea oferă informaţii aprofundate şi la obiect referitoare la toate aspectele temei; **Concluzii.** Informaţiile prezentate au legătură cu viaţa de zi cu zi, realizând conexiuni cu alte domenii, ducând la concluzii importante referitoare la temă; **Creativitatea.** Prezentarea informaţiilor s-a realizat într-un mod original şi care încântă audienţa; **Surse de informare**. Informaţiile incluse sunt potrivite şi reprezentative, din surse credibile şi variate care susţin şi explică punctele importante Sursele de informare au fost menţionate correct; **Multimedia**. Au fost folosite imagini/video/sunete/ animaţii adecvate pentru a susţine aspectele importante ale prezentării; **Copyright.** A fost respectată legea dreptului de autor; **Limbaj folosit.** Prezentarea nu conţine greşeli			

	gramaticale şi de exprimare, foloseşte termeni de specialitate; **Voce.** Fiecare cuvânt rostit poate fi auzit clar şi fără dificultăţi de audienţă. Vorbitorul utilizează un volum adecvat al vocii, un ton adecvat, are inflexiuni ale vocii, gesturi şi expresii faciale care să atragă atenţia auditoriului asupra proiectului; **Ritmul prezentării.** Ritmul prezentării este natural, adecvat (nici prea lent pentru a fi plictisitor, nici prea alert pentru a nu putea fi înţeles conţinutul proiectului) Nu există pauze inadecvate; **Contact visual.** Contactul vizual cu audienţa este permanent; **Exersarea prezentării.** Este evident faptul că prezentarea a fost exersată, vorbitorii se sincronizează perfect. Nu sunt utilizate notiţe sau materiale ajutătoare; **Lungimea prezentării.** Prezentarea a fost realizată în timpul alocat.			
Eseu/comentarea afirmaţiilor	**Claritatea**: mesajul eseului este bine conturat, formularea sa nu este ambiguă **Argumentare**: ideile, teoriile prezentate sunt susţinute de argumente din bibliografie. **Coerenţa logică**: ideile au legătura unele cu altele, decurg unele din altele. **Interacţiunea cu materialul bibliografic**: sursele bibliografice sunt citate corespunzător, argumentele aduse sunt susţinute prin prezentarea diferitelor cercetări. **Originalitate, creativitate, inovaţie:** modul deosebit prin care abordaţi tema, prezentarea opiniilor personale bazate însă pe analiza diferitelor surse bibliografice. **Aspectul general al eseului**: respectarea criteriilor prezentate în continuare: gramatica, ortografia, aspectul estetic.			
Rebusul	Alcătuirea şi completarea corectă a rebusului			

X. *RESURSELE NECESARE PENTRU DESFĂŞURAREA PROCESULUI DE STUDIU*

Pentru instruirea mai bună şi eficientă la disciplina Filosofie a viitorului medicinist, sălile de curs trebuie să corespundă cerinţelor în vigoare care sunt prezente la etapa actuală. Sălile de curs trebuie să fie spaţioase şi luminoase, în sălile de filosofie e de dorit să fie utilaje-suport necesare pentru realizarea procesului de formare şi dezvoltare a competenţelor profesionale, cum ar fi: multimedia, televizor, laptop sau calculator, internet, imprimantă pentru a realiza tehnicile de stimulare a gândirii critice, cretă, tablă, masă şi scaun pentru cadrul didactic, mese şi scaune pentru elevi, curriculum la disciplină, portofolii didactic-metodice tematice, seturi de materiale pentru evaluare, planul tematic la disciplină, sursele bibliografice, etc.

XI. *RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR*

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care pot fi consultată/accesată/procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Blaga L., Trilogia culturii, Bucureşti, Ed. Humanitas, 2011.	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	1 exemplare
2	Blaga L., Trilogia cunoaşterii, Bucureşti, Ed. Humanitas, 2013	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	2 exemplare
3	Boboc A., Filosofie românească, Cluj-Napoca, Ed. Grinta, 2007	Biblioteca Municipală "B.P. Haşdeu"	2 exemplare
4	Boboc A., Filosofie şi artă : Preludii la o fenomenologie a artei în perspectiva filosofiei culturii, Bucureşti, Ed. Fundaţia România de Mâine, 2014	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	1 exemplar
5	Bogatu E., Filosofia limbajului: Sinteze de curs, Chişinău, Ed. CEP USM, 2013	Biblioteca, Univerisitatea de Stat din Moldova	5 exemplare
6	Capcelea V., Filozofie: Manual pentru instituţiile de învăţămînt superior, Chişinău, Ed. Arc, 2002	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	2 exemplare
7	Capcelea V., Introducere în etica ecologică, Chişinău, Ed. Arc, 2015	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	2 exemplare
8	Codoban A., Introducere în filozofie, Cluj-Napoca, Ed.Agronaut, 1995	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	1 exemplar

9	Chira V., Lecţii de filosofie, Sibiu, Ed. Universitatea „Lucian Blaga", 2012.	Biblioteca, Univerisitatea de Stat din Moldova	1 exemplar
10	Dicţionar de filosofie şi bioetică, Chişinău, Ed. Centru Editorial-Poligrafic Medicina, 2004	Biblioteca, Univerisitatea de Stat din Moldova	5 exemplare
11	Din istoria gândirii filosofice, partea I, II, Chişinău, Univerisitatea de Stat din Moldova, 1999.	Biblioteca, Universitatea de Stat din Moldova	5 exemplare
12	Donţoi P., Istoria filosofiei:suport de curs, Chişinău, UST, 2007	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	2 exemplare
13	Elemente de antropologie, Chişinău, CEP USM, 2007	Biblioteca, Universitatea de Stat din Moldova	5 exemplare
14	Florian M., Filozofie generală: Metafizică şi epistemologie, Bucureşti, Ed. Garamond International_1995.	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	1 exemplar
15	Florian M., Metafizica, Craiova, Ed. AIUS, 2014	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	1 exemplar
16	Georgiu G., Filosofia culturii, Bucureşti, Ed. SNSPA, 2001	Biblioteca, Universitatea de Stat din Moldova	3 exemplare
17	Iloaie Ş., Cultura vieţii. Aspecte morale în bioetică, Cluj-Napoca, Ed. Renaşterea, 2009	Biblioteca, Universtatea de Stat din Moldova	1 exemplar
18	Marga A., Raţionalitate. Comunicare. Argumentare, Cluj-Napoca, Ed. Grinta, 2009	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	1 exemplar
19	Marga A., Introducere în filosofia contemporană, Iaşi, Polirom, 2002	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	4 exemplare
20	Mărincean R., Tratat de etică, Iaşi, Ed. Polirom , 2006	Biblioteca, Universitatea de Stat din Moldova	5 exemplare
21	Mihăilescu V., Antropologie: cinci introduceri, Iaşi, Ed. Polirom, 2009	Biblioteca Universitatea de Stat din Moldova	2 exemplare
22	Mureşan V., Etica lui Aristotel, Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2011	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	1 exemplar
23	Pârvu I., Filosofia comunicării, Bucureşti, 2000	Biblioteca Universitatea de Stat din Moldova	5 exemplare
24	Roşca I.N., Stepanescu I., Missbach C.S.., Bobână Gh.,	Biblioteca Centrului de excelenţă în medicină şi	8 exemplare

	Saharneanu E., N. Culic, Juc V., Filosofie, *Manual pentru clasa a XII-a*, Prut Internaţional, 2001	farmacie "Raisa Pacalo"	
25	Roşca I., Valorile şi condiţia umană, Bucureşti, Ed, Fundaţia România de Mâine, 2014	Biblioteca Universitatea de Stat din Moldova	2 exemplare
26	Râmbu N., Tirania valorilor: studii de filosofia culturii şi axiologie, Bucureşti, Ed. Didactică şi Pedagogică, 2006	Biblioteca Universitatea de Stat din Moldova	1 exemplar
27	Sandu A., Filosofie socială, Iaşi, Ed. Lumen, 2011	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	1 exemplar
28	Sandu A., Introducere în filosofie, Iaşi, Lumen, 2012	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	2 exemplare
29	Suceveanu A., Introducere în mitologie: Note de curs, Chişinău, Ed. CEP USM, 2008	Biblioteca Universitatea de Stat din Moldova	4 exemplare
30	Stere E., Din istoria doctrinelor morale, Iaşi , Polirom, 1998.	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	2 exemplare
31	Tudosescu I., Ontologie şi metafizică, Bucureşti, Ed. Fundaţia România de Mâine, 2015	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	1 exemplar
32	Ţapoc V., Iniţiere în istoria filosofiei universale, Chişinău, USM, 2002	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	7 exemplare
33	Ţapoc V., Teoria şi metodologia ştiinţei contemporane : concepte şi orientări, Chişinău, USM; 2005.	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	4 exemplare
34	Ţîrdea T., Elemente de bioetică, Chişinău, Univers Pedagocic, 2005.	Biblioteca Naţională a Republicii Moldova	3 exemplare